

Diakonia.sk

Časopis Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku

03-04/ december 2013/ Ročník VIII.

Slabí okolo nás

Blahoslavený, kto si všíma slabého! Ž 41, 2

V časoch zrodu kresťanskej cirkvi bola solidarita základným prejavom veriaceho kresťana. Keď sa prvá cirkev v Jeruzaleme dostala do sociálnej biedy, apoštol Pavol organizoval v Malej Ázii zbierky na pomoc Jeruzalemu. Hovoril o „rozzelenaní sa“ kresťanov, ktorí poskytli svoje finančné prostriedky pre Jeruzalem.

Od nášho Pána a Majstra Ježiša Krista máme poslanie, aby sme sa dobroprajne ujímali slabých a biednych ľudí. Dobroprajnosť je jednou zo siedmich cností a zahŕňa v sebe láskavosť, ľudskosť, obdiv, charitu, súcit, priateľstvo bez predsudkov a príčiny.

Aká je cesta k naplneniu tohto poslania, aby si sa stal predĺženými Božími rukami? Môžeš pomáhať príbuznému alebo susedovi, ktorý sa trápi. Taktiež v zamestnaní, ktoré cítiš ako svoje poslanie, či už ide o prácu profesionálneho zdravotníka, požiarnika, či záchranára.... Dá sa však byť nápomocný aj cez charitatívne organizácie, ktorých hlavným poslaním sa stala práve služba slabým, biednym a chorým. Cesty existujú rôzne, je len na Tebe, pre ktorú sa rozhodneš!

Jednu z nich ponúka aj Evanjelická diakonia, ktorá má široké spektrum sociálnej pomoci ľuďom v núdzi. Momentálne prevádzkuje na Slovensku dvadsaťjeden stredísk pre deti, mládež a seniorov. Organizuje zbierky šatstva pre slabšie zárobkové skupiny ľudí, pripravuje a distribuuje vianočné balíčky pre slovenské deti žijúce v Maďarsku a Rumunsku, bezplatne požičiava kompenzačné pomôcky, podáva pomocnú ruku pri živelných katastrofách a už niekoľko rokov pripravuje silvestrovskú kapustnicu pre bezdomovcov.

Ústredie Evanjelickej diakonie štvrtý rok úspešne prevádzkuje na Panenskej ulici č. 25 v Bratislave Nízkoprahový klub pre deti a mládež Krok, v ktorom sa majú možnosť mladí ľudia vzdelávať a zapájať do rôznych tvorivých dielní. Taktiež pripravuje nemecko-slovenský umelecký letný tábor pre dievčatá a jazykové kurzy pre dobrovoľníkov z Nemecka.

Cesta kresťanskej prezentácie a služby sa nekončí pre Evanjelickú diakoniu na geografických hraniciach Slovenskej republiky. V Afganistane a Koso-ve, tradične moslimských krajinách, je priama duchovná misia nepredstaviteľná, preto aspoň mate-

riálnou pomocou dáva domorodému obyvateľstvu na vedomie, že jej nie je ľahostajný ich životný údel.

Jediné živé bytosti na zemi, ktoré majú možnosť vybrať si náplň pre svoju životnú dráhu, sú ľudia. Život možno prežiť vznešene, alebo úboho. Svoj štýl bytia si dokonca volia aj samotní kresťania. Chodníkov, či ciest je niekoľko. Poteší nás, keď sa po prečítaní ďalšieho nového čísla časopisu Diakonia.sk pridáte k nám a budete kráčať spolu s nami. Postretnú nás určite menšie alebo väčšie prekážky, no naša púť má jasný cieľ. Ujímať sa slabých a raz môcť počuť ako odmenu pozvanie od nášho Spasiteľa a Pána Ježiša Krista: *Pod'te, požehnaní môjho Otca, prijmite ako dedičstvo kráľovstvo, ktoré vám je pripravené od stvorenia sveta.* Mt 25, 31

Jana Gasperová

Referát Public relations a Fundraising ÚED

Obsah

Slabí okolo nás	2
Predstavujeme činnosť Ústredia Evanjelickej diakonie ...	3
Čo ste urobili jednému	7
AKTIVITY EVANJELICKEJ DIAKONIE	
My sme hrdinky.....	8
Milanko Ponjiger	9
Evanjelická diakonia zorganizovala jazykový kurz pre dobrovoľníkov z Nemecka	9
Služba - najkrajšie poslanie	10
Nemocní medzi nami	12
Pravé hodnoty	12
Cestou prevencie	13
Aj my prinášame ľuďom nádej	14
Memorandum mimovládnych organizácií	14
Domov bielych hláv	15
ZO ŽIVOTA STREDÍSK ED	
Rozsvietené očka	16
Snoezelen	17
Sme tu aj pre maličkých	17
Čo sme robili v októbri	18
Zábava po našom	19
Dvojnásobná slávnosť DIAKONIE	
na strednom Považí	19
Vzájomná pomoc	20
Sviatok je u nás každý deň	21
Srdce na dlani	21
Projekt „POSLÁNÍ PEČOVAT“	22
Uľahčujeme život seniorom	23

Predstavujeme činnosť Ústredia Evanjelickej diakonie

S činnosťou Evanjelickej diakonie (ED) som sa stretol po roku 1990 ešte ako výkonný redaktor evanjelickej cirkevnej periodickej a neperiodickej tlače. Prvou riaditeľkou diakonie bola Mgr. Zuzana Kolárovská. Pamätám si deň, keď prišla do redakcie so znakom medzinárodnej diakonie. Nechali sme vyrobiť tzv. štočok emblému diakonie pre tlač. Ten sme potom zaraďovali pri informáciách zo života našej aj zahraničnej diakonickej práce. Počas vyše dvadsiatich rokov, ako som pracoval v Redakcii náboženského vysielania najprv Československého, neskôr Slovenského rozhlasu, som ponúkol poslucháčom reportáže z mnohých diakonických stredísk na celom území Slovenska vrátane dvoch reportáží z Internátnej školy pre hluchoslepé deti v Červenci.

S pracovníčkami Ústredia sme pred niekoľkými rokmi boli v Rumunsku a Srbsku, kde v Kovačici pomáhali rozbiehať domácu opatrovateľskú službu. Dlhú som nevedel, ako ED na Slovensku funguje organizačne, pretože po r. 1990 sa jej štatút menil. Vytvorilo sa Ústredie Evanjelickej diakonie so strediskami priamo na Ústredie napojenými. Nakoľko dodnes nie je mnohým jasné, akú činnosť Ústredie Evanjelickej diakonie so sídlom v Bratislave vyvíja, ponúkame čitateľom rozhovory s pracovníkmi z rôznych referátov.

Ako a prečo vzniklo Ústredie Evanjelickej diakonie, dnes účelového zariadenia Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku?

Podľa Štatútu Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku je Ústredie Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku (ÚED) výkonnou, riadiacou, správnu, administratívnou a kontrolnou zložkou ED ECAV. Za činnosť ÚED zodpovedá riaditeľ ED ECAV.

Organizáciu chodu ÚED riadi Správna rada ED ECAV, ktorá zriaďuje referáty ÚED, na čele ktorých pracujú vedúci referátov. V súčasnosti ústredie pozostáva z nasledovných referátov:

- Referát ekonomicko-technického a právneho zabezpečenia
- Referát public relation a fundraising
- Referát osobitnej pomoci
- Referát služieb
- Referát vzdelávania
- Referát zborovej diakonie
- Referát medzinárodnej sociálnej práce mladých ľudí
- Referát zahraničných a ekumenických vzťahov
- Referát klinickej a pastorálnej starostlivosti.

ÚED nemá obsadené všetky referáty: nielen z dôvodu nedostatku personálneho obsadenia, ale aj z nedostatku finančných prostriedkov. Niektoré úseky práce vykonáva popri svojej činnosti aj viaceré osoby, ktoré sa na práci sústreďujú.

Ing. Ján Huba, riaditeľ ED

Spomenul som, že v Ústredí ED pracuje viacero referátov na projektoch, ktoré sú pozhnaním pre celú Diakoniu. Je málo známe, že z Ústredia ED možno získať aj finančné pôžičky pre jednotlivé strediská. Ale je toho určite viac...

Strediská Evanjelickej diakonie (SED) sú miestom výkonu služieb. Z pohľadu finančného riadenia sú aj miestom kontinuálneho financovania, kde je možné pomerne presne rozpočtovať príjmy a výdaje (keď si odmyslíme niekedy až radikálne zmeny vo financovaní služieb z verejných zdrojov - prostriedkov nás všetkých, ktoré nám často nečakane pripravujú politici pri tvorbe nových zákonov). Z globálneho pohľadu je aj toto jeden z dôvodov, ktoré funkčné strediská stavajú do pozície „základových kameňov“, na ktorých bude stáť Evanjelickej diakonie do budúcnosti. Preto na rozvoj existujúcich a budovanie nových stredísk kladie Ústredie ED veľký dôraz. V podstate ide o vyhodnocovanie príležitostí, o ktorých sa dozvedáme prostredníctvom vlastnej činnosti, alebo sme oslovení

s ponukou na spoluprácu. Samotné poskytovanie sociálnych služieb, nech je akokoľvek kvalitné, však negeneruje voľné finančné prostriedky, z ktorých by bolo možné financovať ďalší rozvoj, jedinou cestou sú projekty.

Podstatná časť činnosti Ústredia je zameraná na tvorbu projektov a ich následné riadenie. Prostredníctvom nich Ústredie zabezpečuje finančné zdroje pre rozvoj existujúcich alebo budovanie nových stredísk. Tých príležitostí, kde "podať projekt" nie je veľa, stredísk je však už 21 a požiadaviek na spoluprácu cca 10 každý rok. Vyžaduje si to nielen úsilie, ale aj dostatok zručností a skúseností, ak chceme byť v projektoch úspešní. Zároveň treba uviesť, že všetky prostriedky, ktoré takto Ústredie získa v plnej výške, smerujú do strediska. No ÚED má aj ďalšie aktivity a pre ich finančné krytie podáva projekty samostatne.

Čo sa týka pôžičiek, tie poskytujeme strediskám v prípade potreby a rozsahu možností voľných zdrojov, ktorými na ÚED disponujeme.

Spôsob, ako je financovanie sociálnych služieb nastavené, spôsobuje výpadky v príjmoch, tiež v prípade investícií je potrebné pri projektoch mať financie na spoluúčasť. Príkladov by sme iste našli viac. Celá myšlienka a následne aj realizácia pôžičiek (treba si uvedomiť počet SED a výšku ich potrieb, ktorá spolu ak sa v núdzi ocitne viac stredísk naraz, nie je nízka) vychádza z nemožnosti stredísk používať štandardné finančné nástroje, ako je bankový úver, kontokorentný úver a pod. a to buď z dôvodu vysokých úrokových sadziieb alebo úplnej neochoty bánk poskytovať pôžičky sociálnym zariadeniam.

Celá problematika financovania by sama osebe zabrala minimálne jedno celé vydanie časopisu. Záverom by som si dovoľil iba konštatovať, že niekedy sa zabúda, že peniaze sú nástroj a nie cieľ našej činnosti.

*Ing. Bc. Ján Gasper, MBA,
Referát ekonomicko-technického a právneho zabezpečenia*

Ďalším úspešným projektom Ústredia ED je Krok - nízkoprahový klub pre deti a mládež. Na Panenskej ulici v Bratislave som toto zariadenie navštívil. Je sa na čo pozerieť, no hlavne, prežívať spoločenstvo s deťmi, ktoré tu nájdú podnety na vyplnenie svojho voľného času. O činnosti tohto projektu nám povie viac koordinátorka, ktorá je súčasne sekretárkou v ÚED.

V januári 2014 oslávi KROK svoje 4. narodeniny. Po pár rokoch prevádzky si dovoľím povedať, že k nám chodí stále viac detí a mladých ľudí. Naším cieľom je ponúknuť im priestor, kde sa zabavia, porozprávajú, zahrajú, stretnú, prežijú prvú lásku, spolu sa zasmejú, poplačú, naučia sa nové veci a v dielni si vyrobia niečo na pamiatku, čo bežne nekúpia. To všetko v bezpečí, v teple a pod strechou. Ponúkame im organizované aktivity, do ktorých sa môžu, ale nemusia zapojiť. Všetky činnosti v centre majú edukatívny nádych a zameriavajú sa na primárnu prevenciu v rámci voľného času detí a mládeže.

Prevádzkové náklady hradíme z projektu Bratislavského samosprávneho kraja. Na činnosti detí sa nám doteraz podarilo získať financie z Magistrátu hlavného mesta, Nadácie Pontis, Nadácie pre deti Slovenska, Ministerstva vnútra SR, Nadácie Tatra-banky, tematických zbierok a predaja výrobkov detí. Z mnohých realizovaných projektov deti najviac zaujal minuloročný projekt s názvom Sedem divov Bratislavy. S deťmi sme porovnávali sedem starovekých divov so siedmimi stavbami v Bratislave.

PhDr. Eva Sokolová, koordinátorka projektu Krok

Ďalším z referátov je Referát osobitnej pomoci. Venuje sa humanitným aktivitám, pomoci pre jednotlivcov aj pre väčšie skupiny v núdzi - najnovšie ste iniciovali zbierku pre postihnutých živelnou katastrofou na Filipínach. Predtým to boli záplavy na Ukrajine či v Rumunsku, ale pomohli ste aj najchudobnejšej vrstve ľudí žijúcich v Afganistane. Iniciujete letné aktivity, dobrovoľníkov či výmenné pobyty. Čím žije tento referát v súčasnosti?

Ako ste spomínali, paleta našich aktivít je skutočne široká a časť činností je vykonávaná každoročne resp. v pravidelných intervaloch. Efektívne pomáhame ľuďom v núdzi, ako jedna z prioritných osí referátu však znamená pomáhať v krízových situáciách najmä vtedy, kedy to naši blížni najviac potrebujú. Pre zvládanie pomoci je potrebná pripravenosť a koordinácia jednotlivých činností, často v spolupráci s partnerskými organizáciami. V priebehu roka sa najväčšie mimovládne organizácie na Slovensku dohodli na vytvorení spoločnej platformy pod názvom Prijímacie,

informačné a podporné centrum mimovládnych organizácií. Referát osobitnej pomoci Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku ako jeden z iniciátorov tohto projektu, podpísal v týchto dňoch memorandum o spolupráci pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí a katastrof na Slovensku. Ďalšou väčšou aktivitou, ktorá práve prebieha je projekt pre obyvateľov Afganistanu, ktorým posielame upravené lekárnicky pre danú oblasť. Tento projekt prebieha v spolupráci s Ministerstvom zahraničných vecí a Ústredím ekumenickej a pastoračnej služby. Do konca roka by sme mali uzavrieť projekt organizovaný s nemeckou diakoniou, ktorá má na starosti mimoriadne udalosti a katastrofy. Zväčšujeme sieť stredísk, ktoré budú môcť v prípade povodní zapožičiavať profesionálne vysušovače. V priebehu budúceho roka bude ED môcť ľuďom v núdzi poskytnúť viac ako sto vysušovačov na rôznych miestach Slovenska.

Mgr. Radoslav Gajdoš, MBA, Referát osobitnej pomoci

Referát služieb koordinuje spoluprácu s jednotlivými strediskami ED. Zabezpečuje poradenský servis a pomoc pri riešení problémov, ktoré sa v strediskách vyskytnú. Referát sa podieľa aj na príprave projektov sociálnych, zdravotníckych a školských služieb. Toto všetko nepochybne vyžaduje odbornú erudíciu a prehľad v zákonoch našej republiky.

Referát poskytuje informačný a poradenský servis pre strediská ED, ako aj pre záujemcov, ktorí by sa chceli stať klientmi diakonických zariadení. Kontaktujú nás aj cirkevné zbory, ktoré uvažujú o založení strediska, alebo o inú formu poskytovania sociálnych služieb. Referát poskytuje tiež metodickú a odbornú pomoc riaditeľom stredísk, pravidelne pre nich pripravuje porady, ako aj vzdelávanie. Zároveň pomáhame v legislatívnej a odbornej príprave pri zriadení stredísk, ako aj pri začatí poskytovania konkrétnych sociálnych služieb v danom regióne.

Pripravovali sme štatúty stredísk, zmluvy, ktoré uzatvárajú strediská s klientmi, pomáhame vypracovávať vnútorné mzdové predpisy SED, ako aj ďalšie pracovno-právne podklady pre zamestnancov

stredísk, ktoré vyžaduje legislatíva Slovenskej republiky. Ďalšou dôležitou úlohou referátu je, že zabezpečuje šiestim zariadeniam SED odbornú garanciu poskytovaných sociálnych služieb.

PhDr. Szilvia Buzalová, Referát služieb

Rozbiehať diakonickú prácu v cirkevnozborovom prostredí u nás pomáhala okrem iného aj sestra Barbara Haugh z Nemecka. Spolu so sestrou farárkou Mgr. Zuzanou Kolárovskou obetavo navštevovali tie cirkevné zbory, ktoré mali záujem o Zborovú diakoniu. Išlo aj o to, aby sa veriaci motivovali pre diakonickú prácu. Pomôckou boli a sú prednášky v jednotlivých strediskách ED, kurzy a vzdelávanie. Ako vyzerá súčasnosť tejto oblasti ED?

Pán Ježiš Kristus nám dal dary a talenty na to, aby sme ich využili pre šírenie Jeho kráľovstva už tu na zemi. Čoraz viac môžeme vidieť, ako veľmi ľudia potrebujú počuť a zažiť Božiu lásku nielen krásnymi slovami, ale aj skutkami lásky. A túto myšlienku sa snaží referát zborovej diakonie šíriť a uvádzať do praxe aj dnes. Znovu sme rozbehli motivačné stretnutia v cirkevných zborech po celom Slovensku, ktoré pozývajú do diakonickojej služby. Oslovujeme cirkevné zbory a ponúkame im možnosť úvodných motivačných prednášok, ako aj možnosť výberu témy podľa ich vlastného uváženia a potreby v cirkevných zborech. Začali sme ponúkať prednášky zamerané na osobnostný rast zamestnancov stredísk ED. Chceme nájsť spôsob, ako efektívne odovzdávať túto myšlienku pomoci núdnym aj mladým ľuďom, na ktorých stojí naša budúcnosť.

Sestra farárka Zuzana Kolárovská spolu so sestrami diakonisami z Nemecka spravili naozaj s Božou pomocou veľké dielo. Verím, že budeme môcť v tejto službe pokračovať a postupom času sa budú objavovať nové možnosti a spôsoby motivácie, ale aj hlbšej spolupráce s cirkevnými zbormi.

Mgr. Katarína Šoltéssová, PhD., Referát zborovej diakonie

Pripravovať a zabezpečovať vzdelávacie aktivity zamestnancov a spolupracovníkov ED ECAV na Slovensku má za úlohu ďalší z referátov. Referát vzdelávania si postupne vypracováva systém vzdelávania zamestnancov, spolupracovníkov a taktiež aj záujemcov z radov laikov a študentov. Základom sú projekty venované vzdelávacím aktivitám a ich príprave na lokálnej, alebo medzinárodnej úrovni, k čomu ED pomáhajú aj členstvá v medzinárodných organizáciách a sieťach, ako napr. Eurodiaconia, Európska federácia pre deti ulice (EFSC) a iné. Naozaj, je to práca nanajvýš užitočná a potrebná nielen pre mladých, ale aj starších ľudí. Sú to totiž oblasti, kde nejde o vierovyznanie, ale o kristovskú službu pomoci núdznym. V čom spočívajú jednotlivé projekty?

ED ECAV samostatne vypracovala pilotný model vzdelávacieho systému pre vlastné potreby organizácie pomocou projektu SoDeT, ktorý bol realizovaný za podpory programu EÚ - Zamestnanosť a sociálna inklúzia.

V tomto projekte boli vytvorené vzdelávacie moduly pre rôzne aktuálne potreby ED ECAV a jej stredísk. V rámci medzinárodnej spolupráce sa ED ECAV podieľala na úspešnom projekte ESCAPE (JUST/2010/DAP3/AG/1190), ktorý prebiehal v rokoch 2011-2012 pod hlavičkou EFSC v Luxemburgu. Jeho cieľom bolo vypracovať metodiku a taktiež základnú literatúru pre vzdelávanie v oblasti prevencie a odstraňovania násilia na deťoch a deťmi na uliciach veľkomiest. Tento projekt bol podporený grantovou schémou EÚ - Daphne III. Následne v roku 2013 začal projekt s názvom Catch & Sustain (HOME/2012/ISEC/AG/THB/4000003940) podporený grantovou schémou EÚ - Daphne III, ktorý sa venuje problematike týraných detí a rôznym formám násilia páchaného na deťoch vo vybraných krajinách EÚ. Jeho výsledkom bude vzdelávací program konštruovaný na konkrétne podmienky daného štátu či lokality spolu s praktickou príručkou pre pracovníkov s touto skupinou detí. Výsledky projektu budú distribuované v 6 svetových jazykoch. Medzinárodná projektová činnosť je obohacujúcou nielen pre zamestnancov participujúcich na projekte, ale aj pre samotné výsledky projektu, ktoré otvárajú nové možnosti v oblasti vzdelávania ED ECAV a kooperáciu s ďalšími subjektmi pôsobiacimi v daných oblastiach tak na Slovensku, ako aj v zahraničí.

PhDr. Daniela Majerčáková, PhD., Referát vzdelávania

Žijeme v čase, o ktorom sa hovorí, že kto sa neprezentuje v médiách, akoby neexistoval. Aj v Ústredí ED existuje takýto referát PR a Fundraisingu. Jeho cieľom je rozširovanie informácií o ED ECAV v kresťanskej aj občianskej verejnosti. Nakoľko ED iniciuje aj rôzne zbierky šatstva, kuchynského vybavenia, čistiacich predmetov, je potrebné získavať pre tieto podujatia rôznych darcov. Ľudí treba aj informovať o možnosti zapožičania kompenzačných pomôcok, napr. polohovacích postelí, "chodítok", toaletných stoličiek a pod. Toto všetko rovnako vyžaduje odbornú erudíciu a rozhľad v problematike. Ako sa to darí realizovať Ústrediu ED v Bratislave?

ED využíva na poskytovanie informácií o aktivitách a cieľoch svojej práce všetky dostupné typy médií. Prostredníctvom nich posúvame informácie jednak do prostredia, z ktorého vychádzame, to je evanjelická cirkev, zároveň však nezabúdame na potrebu informovať o nás aj širokú laickú a odbornú verejnosť.

V rámci Evanjelickej cirkvi používame ako nosné médiá časopisy Diakonia.sk, Evanjelický posol spod Tatier, Evanjelický východ, Cirkevné listy, Evanjelická Bratislava, Bulletin CZ ECAV Bratislava Legionárska a CZ ECAV Bratislava Dúbravka, ale aj kultúrno-spoločenské mesačníky.

Pri prezentovaní sa smerom k verejnosti v audiovizuálnych médiách najčastejšie využívame Slovenský rozhlas, Rádio 7 alebo Slovenskú televíziu. Svoje miesto však majú aj printové médiá a internetové portály. Zabezpečujeme tok informácií medzi jednotlivými strediskami ED ECAV a cirkevnými zbormi. Udržiavame kontakt so spolupracujúcimi inštitúciami (Vládou SR, Parlamentom SR) a inými verejnoprávnymi inštitúciami. Aktívne vyhľadávame sponzorov a donorov z radov právnických a fyzických podnikateľských subjektov. Informujeme darcov o činnosti a aktivitách organizácie. Pre prispievateľov je dôležité, aby vedeli, na aký cieľ a akým spôsobom sa ich príspevky využívajú.

Preto ich pravidelne informujeme o aktivitách a činnosti našej organizácie.

Organizácia prezentuje svoju činnosť a aktivity na väčších cirkevných a spoločenských podujatiach.

PhDr. Jana Gasperová, Referát PR a Fundraising

Prvým skutočným Diakonom - Služobníkom - bol Pán Ježiš Kristus. Slúžil nám bez ohľadu na odmenu. Napokon, tá bola tragická, ukrižovanie - rovnako ako "odmena" diakona prvej cirkvi Štefana, ktorého ukameňovali. Medzi kresťanmi sa však služba lásky nezadržateľne šírila. Preto Krista skôr chápali a prijímali chudobní, vdovy a siroty, a nie mocipáni tohto sveta. Dodnes je dosť tých, ktorí službu kresťanov potrebujú. Preto je namieste život a práca rôznych charitatívnych kresťanských organizácií. Aj Evanjelickej diakonie vrátane referátov jej Ústredia. Oni všetci si dostatočne uvedomili dôraz Jakubových slov: *Lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak mŕtva je aj viera bez skutkov.* Jk 2, 26. Zažejajme pracovníkom Ústredia ED predovšetkým Božie požehnanie, energiu Jeho lásky a prostredie Kristovho pokoja, ktorý prevyšuje každý ľudský rozum.

*Zhovárал sa
Mgr. Pavel Gabriš,
evanjelický farár a redaktor Slovenského rozhlasu*

Čo ste urobili jednému

Veru hovorím vám: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.
Mt 25, 40

Mýli sa ten, kto si myslí, že iní ho nepotrebujú. Ale oveľa viac sa mýli ten, kto si myslí, že nikoho nepotrebuje. Táto myšlienka neznámeho autora je veľmi aktuálna, lebo je stále viac a viac ľudí, ktorí sú odkázaní na pomoc iných. V rámci cirkvi i mimo nej. Bolo dobrou voľbou, ba nutnou potrebou v zmenených podmienkach obnoviť činnosť Evanjelickej diakonie. Pán Boh požehnal snaženie vtedajšieho vedenia cirkvi a služba obetavosti a lásky pre osamelých, chorých, núdznych, ale aj pre „deti bez rodičov“ sa mohla znova začať.

Hovoriť o Bohu v kresťanskom zmysle slova, znamená hovoriť zároveň o človeku, pretože Boh,

v ktorého veríme, prichádza k človeku a pre človeka. Nemôžeme vzývať Boha bez toho, aby sa to dotýkalo aj Jeho detí. Nie je dôležité koľkokrát sme vyznali, ako veľmi veríme v Boha, ale dôležitá je odpoveď na slová: čo ste urobili jednému z týchto najmenších. Ak je naším Bohom Ten, ktorý sa zjavil v Ježišovi ako Kristus, potom je možné sa s Ním stretnúť len v rovine vzťahu k blížnemu.

A o to sa usilujú aj pracovníci Evanjelickej diakonie. Ich činnosť je mnohým známa. Patria k nej napr. sociálne služby v strediskách, pomoc pre postihnutých povodňami, organizovanie zbierok, dobrovoľníctvo, kurzy, aktivity pre deti a mládež, humanitárna pomoc a iné. Pre nejedného osamelého a zúfaleho je ich pomoc poslednou nádejou.

V takejto službe si ale človek nevystačí sám. Potrebuje byť premožený mocou lásky k blížnemu. Potrebuje byť obdarovaný vnútornou silou. Aby sa mohol stať Jeho služobníkom v pomoci druhým, sám potrebuje byť obnovovaný Kristom. Inak by mu rýchlo došiel dych. Niet iného, dôležitejšieho meradla zbožnosti, než vzťah k blížnemu. Nie je však možný trvalý vzťah k blížnemu, vzťah služby, neraz siahajúcej až k ľudským hraniciam, bez zakotvenia v moci Božej pravdy a lásky. Tieto dve veci sa nedajú oddeliť.

Ak niekto tvrdí, že život je iba zhlukom náhod, ak je niekto presvedčený, že nad jeho životom neplatí iná Pravda iba tá jeho, potom je mu všetko jedno. Ale: *Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.*

Veríme, že nekráčame v ústrety ničote, ale že náš život smeruje k stretnutiu s Bohom. Preto má láska takú veľkú cenu, preto je každý človek vzácny, preto služba nie je len prázdny gestom, preto má život svoj konečný cieľ.

Boh poslal svojho Syna, aby sa ujal aj tých posledných a zvestoval im spásu. Pre Neho nie je zbytočný ani opustený, ani hladný, ani nemocný... On aj nás obdarúva mocou lásky, aby sme videli, počuli a ponúkli svoje ruky k službe. Lebo práve vo vzťahu k núdznym sa dokazuje naša viera. Kiež pri tejto službe pochopíme plnosť Božej lásky a Kristovho odpustenia! Amen

Alena Kováčiková

*Alena Kováčiková
ev.a.v farárka CZ ECAV Bratislava - Rača*

Aktivity Evanjelickej diakonie

My sme hrdinky

Druhá časť nemecko-slovenského umeleckého tábora mladých dievčat pod vedením Vereny Landau, docentky umenia z Univerzity v Lipsku, sa konala uprostred leta 2013 v Drážďanoch. Cieľom stretnutia bolo vytvoriť Tablo vivo - spoločnú fotografiu, ktorú sme rozkúskovali a každá účastníčka maľovala jednu časť skladačky. Záver spoločnej práce vyvrcholil vernisážou. Obraz s rozmermi 1,5 m x 3 m je umiestnený vo vzdelávacom a ubytovacom centre v Drážďanoch.

Účastníčky pod svojim dielom

Opýtali sme sa slovenských hrdiniek.

Čo si očakávala od spoločného stretnutia na projekte My sme hrdinky?

Monika: Na tento projekt som sa prihlásila až v poslednej chvíli, takže som vôbec nemala čas spraviť si nejaké očakávania. Ale ako z každého cestovania a podobných výletov som automaticky dúfala v stretnutie nových zaujímavých ľudí a spoznávanie miest. V tomto prípade som, ako vítaný plus, hneď brala precvičenie si nemeckého jazyka.

Tvoj najpozitívnejší zážitok z celého pobytu?

Nikola: Turistika v Saskom Švajčiarsku :-)

Tvoj najpozitívnejší zážitok z umeleckej práce?

Zorka: Portrét, ktorý som kreslila, bol vybraný medzi štyri najlepšie :-)

Monika: Bolo prekvapenie, že nie som až také umelecké drevo, ako som si vždy myslela.

Vernisáž, zľava Radoslav Gajdoš,
Eva Sokolová, Heike Siebert,
Veren Landau

Tvorivá práca

Pociťovala si nejaké jazykové rozdiely?

Nikola: Jazykové rozdiely boli, pretože neviem nemecky. Bývala som s Nemkou a komunikovali sme rukami nohami, sem tam anglicky.

Zorka: Pri komunikácii som nemala žiadny problém, niekedy sa stalo, že som si nemohla spomenúť na nejaké slovíčko, ale vždy sme sa pochopili :-)

Ako si reagovala, keď si uvidela váš spoločný obraz?

Monika: Bol fascinujúci.

Zorka: Keď som počas práce pozorovala ostatných, nemyslela som si, že nakoniec to bude vyzeráť ako jeden celok, bola som milo prekvapená.

Ela: Zvládnutie predlohy je myslím uspokojivé, skôr na spoločnej fotke sme si mohli vybrať pozície o niečo rovnomernejšie.

Dokážeš získané skúsenosti využiť v budúcnosti vo svojom živote?

Ela: Určite áno, umelecké a najmä precvičenie nemčiny.

Ak by sa konalo podobné stretnutie, prišla by si?

Zorka: Rada by som sa znova zúčastnila niečoho podobného, bola to dobrá skúsenosť a toto leto som zažila aj výlet, kde sme celé dni iba chodili a obdivovali pamiatky a zaujímavosti mesta. V Drážďanoch som sa zapojila aj do kreatívnej činnosti a od základnej školy som si zopakovala, aké je to držať v ruke štetec.

Monika: Vzhľadom na to, že toto stretnutie bolo úžasným bodom nielen cez leto, ale aj v živote, určite by som ďalšiu takú ponuku neodmietla.

Eva Sokolová
koordinátorka projektu

Milanko Ponjiger

Na Mikuláša máme obyčajne tradičné starosti i radosti. Pre Milanka je Mikuláš medzníkom v živote. Uvedomí si to neskôr. Pred dvoma rokmi pri nešťastnom páde stratil rodičov. On sa druhýkrát narodil. Božia ruka ho zachránila. Vo vianočnom období sa uskutočnil v Bratislave koncert a finančná zbierka Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku, ktoré boli vyjadrením záujmu mnohých o jeho údel a budúcnosť. Ruky lekárov mu pomohli na nohy.

Výlet na Spišský hrad

Príbuzní sa stali novými rodičmi a v tom momente mal aj bračeka Luku. Jeho príbeh podnietil ďalších k ďalšej pomoci i osobným stretnutiam.

Melegovci na relaxačnom pobyte

Zbierka umožnila celej rodine prísť v januári 2013 do kúpeľov Lúčky na relaxačný pobyt a objaviť zákutia krajiny, kde sú ich korene. Aj liptovský sneh bol pre nich zážitkom. V auguste 2013 pobyt

pokračoval v inej podobe. Celkom navštívili artikulárny kostol vo Svätom Kríži, Vlkolánek, skanzen v Pribyline, Spišský hrad. Termálne kúpalisko v Bešeňovej, Skalnaté pleso i Lomnické sedlo, salaš v Liptovskom Ondreji, historickú bitku vo Vavrišove, mesto Poprad a Liptovský Mikuláš i mnohých dnes už osobne známych. Ba preleteli aj helikoptérou ponad Liptov.

Jeho najlepšia terapia je starostlivosť nových rodičov Miroslava a Gabriely i pohyb v prírode, k čomu veľmi dobre prispel ich pobyt na Slovensku.

Milanko vie, že bol v nemocnici, nemohol sa pohybovať. Poznanie vlastného príbehu naňho ešte len čaká, keď príde vhodný čas. Chodí do materskej škôlky, k starým rodičom do Binguli. V Belehrade dostali možnosť opustiť malý nájomný byt a zakúpiť si z vlastných finančných prostriedkov o niečo väčší vlastný byt.

Milanko mal teraz v lete 5 rokov. Rodičia sa oň s láskou starajú. Jeho zdravotný stav je dobrý. Je hravý a veselý.

Priatelia rodiny Melegovcov a Milanka Ponjigera sa stretli s nimi v Binguli a na hrob jeho rodičov v jeho mene položili kyticu kvetov.

*Vladimír Ferenčík
ev.a.v. farár CZ ECAV Liptovský Mikuláš*

Evanjelická diakonia zorganizovala jazykový kurz pre dobrovoľníkov z Nemecka

V dňoch od 11. – 18. septembra 2013 sa vo Svätom Jure stretli šiesti nemeckí dobrovoľníci pôsobiaci na Slovensku. Zúčastnili sa tu na kultúrno-jazykovom kurze. Na základe dlhoročnej spolupráce Trojpartnerstva cirkvi a diakonie v Nemecku a na Slovensku, bolo možné aj tento rok vytvoriť dobrovoľnícke miesta na Slovensku.

Dobrovoľníci z partnerskej cirkvi vo Württembergu a partnerskej cirkvi stredného Nemecka, budú počas nasledujúcich mesiacov pracovať na rôznych úrovniach cirkevného a diakonického života. Niektorí budú pôsobiť priamo v cirkevných zboroch Dolný Kubín, Púchov, Sv. Jur, Vrbovce. Iní v zariadeniach ED, stredisko ED DSS Bratislava, Nízko-

prahový klub pre deti a mládež KROK, prípadne na cirkevných školách. Seminár mal za úlohu oboznámiť dobrovoľníkov s jazykom, kultúrou, históriou a súčasnosťou Slovenska. Pripraviť ich na integráciu, rozdiely a situácie, s ktorými sa tu môžu stretnúť. Dve tretiny kurzu boli odborne zamerané na jazykovú prípravu slovenského jazyka. Môžeme s potešením konštatovať, že záujem o slovenský jazyk bol veľký a na priane kvôli záujmu zúčastnených sme kurz predĺžili. Keďže výučba slovenčiny je náročný proces, tak sme v rámci psychohygieny zorganizovali výlet, na ktorom sme sa dostali aj za hranice Slovenska do rakúskeho archeologického parku Carnuntum.

Výlet v Carnuntum

V rámci workshopu sme sa zaoberali aj témou sociálneho vnímania druhých v podobe praktických situácií a základnými technikami artterapie.

Veríme, že seminár zorganizovaný Evanjelicou diakoniou ECAV na Slovensku dal dobrý základ pre ďalšiu prácu dobrovoľníkov na Slovensku a podporil ich v ďalšom štúdiu slovenského jazyka. S účastníkmi kurzu sme v kontakte a Anina účastníčka z nich nám prednedávnom napísala: „Jazykový kurz mi skutočne veľmi veľa pomohol a som aj rada za rôzne internetové linky, ktoré mi pomáhajú ďalej sa v slovenčine zdokonaľovať. Mój pravopis a gramatika ešte zatiaľ nie sú také dobré, ale už viem povedať čoraz viac vecí a ľudia mi začínajú aj rozumieť, čo poviem“, Anina Müller, nemecká dobrovoľníčka.

Tešíme sa zo záujmu mladých dobrovoľníkov zo zahraničia o kultúru a jazyk našej krajiny a veríme, že budeme môcť aj ďalším dobrovoľníkom pomáhať na ich ceste.

Radoslav Gajdoš
Referát osobitnej pomoci ÚED

Služba - najkrajšie poslanie

Vo štvrtok 3. októbra 2013 v kaplnke Strediska Evanjelickej diakonie Bratislava, sa konali ďakovné služby Božie, na ktorých sme Pánu Bohu poďakovali za obdivuhodnú, nezištnú službu blíznym.

Túto jeseň sme si pripomenuli 20 ročné jubileum od začiatku spolupráce s našimi nemeckými bratmi a sestrami pri obnove a rozvoji Evanjelickej diakonie na Slovensku.

Andreas Metzl, ev. farár v.v.,
doterajší predsedajúci Pomocného výboru
Slovensko nemeckých luteránskych evanjelikov

Z materského domova v Herrenbergu vyslali k nám sestru diakonisu Barbaru Haug, ktorá sa začala venovať dievčatám na internáte z evanjelickej triedy na Strednej zdravotníckej škole v Bratislave. V spolupráci so sestrou Marie - Luise Rieger a Zuzanou Kolárovskou, prvou riaditeľkou Evanjelickej diakonie začali navštevovať cirkevné zbory ECAV s diakonicky motivačnými prednáškami pod názvom Kurz opatrovania v domácnosti. Evanjelickej diakonia sa v spolupráci s vedením ECAV rozhodla pripomenúť si toto jubileum, pozvať sestry diakonisy a v historickom prostredí materského domova v Bratislave - v zrekonštruovanom diakonickom zariadení strediska ED im poďakovať za pomoc pri rozvoji ED ECAV na Slovensku.

Riaditeľ ED Ján Huba privítal na službách Božích generálneho biskupa ECAV na Slovensku Miloša Klátika, dištriktuálneho biskupa ZD Milana Krivdu, dištriktuálneho biskupa VD Slavomíra Sabola, duchovných pôsobiacich v cirkevných

Sprava sestra Barbara Haug, Miloš Klátik, generálny biskup ECAV, Ján Huba, riaditeľ ED, Ján Gasper, zástupca riaditeľa ED

zboroch Bratislava a predsedníčku Správnej rady ED Janu Tomašovičovou. Ďalej privítal predstaviteľov štátnych úradov: župana BSK Pavla Freša, riaditeľa Cirkevného odboru Ministerstva kultúry SR Jána Jurana, členov Správnej rady ED, klientov zariadenia a všetkých prítomných hostí.

Úvodnou liturgiou na službách Božích poslúžili: sestra Anna Polcková, zborová farárka, CZ Bratislava Staré mesto a brat Ján Hroboň, zborový farár, CZ Bratislava Dúbravka.

V rámci ďakovných služieb Božích, zvesťou Božieho slova, poslúžil generálny biskup ECAV Miloš Klátik. Prítomným sa prihovoril slovami na základe textu z Evanjelia podľa Matúša 22, 34 – 40, kde okrem iného povedal: *Tí, ktorí so skutočnou vierou a láskou slúžia Pánu Bohu a blížnym si na rozdiel od zákonníka položili úprimne otázku: „Majstre, ktoré je veľké prikázanie v zákone?“ A úprimne hľadali aj odpoveď na ňu... Okolo nás je toľko ľudí, ktorí potrebujú našu pomoc. Akú im venujeme pozornosť? Komu z nich sme už v živote pomohli? Iste, nikto z nás nemôže pomôcť všetkým, ale Ježišove prikázanie lásky zostáva v platnosti... Mnoho ľudí v minulosti i v súčasnosti týmto prikázanim žilo a žije. Všetkým patrí naša vďaka a prosba o Božie požehnanie ich služby, ich úsilia. Táto vďaka patrí aj Vám milé a vzácne sestry diakonisy: sestra Barbara Haug a sestra Maria Luise Rieger. Svojou trpezlivou službou lásky ste potvrdili, že ste našli správnu odpoveď na otázku: „ktoré je veľké prikázanie v zákone?“ V mene Predsedníctva ECAV na Slovensku Vám vyslovujem vďaka a uznanie za Váš nesporný prínos k rozvoju diakonickej práce v rámci ECAV na Slovensku. Pán Boh nech Vás aj naďalej vedie, požehnáva, dáva dobré telesné zdravie, ale aj silu ducha, radosť a pokoj v srdci.*

Záverečnú liturgiu vykonali: generálny biskup Miloš Klátik, biskup ZD Milan Krivda a biskup VD Slavomír Sabol.

Obohatením boli pozdravy a príhovory pozvaných hostí. Ako prvá sa nám prihovorila sestra Jana Tomašovičová, ďalší pozdrav bol od vzácného hosta brata Andreasa Metzla, ev. farára v. v, doterajšieho predsedajúceho Pomocného výboru Slovensko - nemeckých luteránskych evanjelikov.

V rámci služieb Božích Evanjelická diakonia, na základe rozhodnutia Správnej rady ED, ocenila sestry diakonisy Barbaru Haug a Marie-Luise Rieger. Predstavitelia ECAV na Slovensku a ED: Miloš Klátik, generálny biskup ECAV na Slovensku, riaditeľ ED Ján Huba a zástupca riaditeľa ED Ján Gasper odovzdali najvyššie ocenenie ED - Zlatý odznak a diplom.

Po slávnostnom akte sa prihovorila ocenená sestra Barbara Haug, ktorá nám oživila roky jej práce na Slovensku. Ďakovné slová diakonisy Marie - Luise Rieger, ktorá sa z rodinných dôvodov nemohla zúčastniť osláv, prečítala Katarína Šoltésiová z ED.

Ocenenie sestry Barbary Haug

Posledné poďakovanie bolo od Zuzany Kolárovskej, ktorá vyzdvihla Božie vedenie v ich činnosti a poďakovala sa za službu diakonisám.

Po ďakovných službách Božích nás riaditeľka SED Bratislava Beata Dobová, pozvala k spoločnému obedu. Hostom, ktorí mali záujem, odprezentovala novoootvorené diakonické zariadenie pre seniorov.

Vyslovená vďaka a úcta oceneným je svetlom povzbudenia do našej ďalšej vzájomnej spolupráce v službe Pánovi a blížnym.

Jana Gasperová
Referát Public relations a Fundraising ÚED

Nemocní medzi nami

Takýmto duchom sa niesol biblicko-rekreačný týždeň Modlitebného Spoločenstva (MoS), ktorý sa už pravidelne každoročne koná v Herľanoch. Tento rok trval od 14.-18. októbra 2013. Každý človek má svoj vlastný príbeh. Napriek tomu, máme všetci čosi spoločné. Dennodenne sa potrebujeme vysporiadať s utrpením a smrťou v našich životoch. A takisto potrebujeme vedieť, akým spôsobom môžeme pomôcť v najťažších chvíľach nielen sebe, ale aj ľuďom okolo nás.

Spoločná fotografia pri gejzíre

Hlavnými prednáškami dňa boli: Utrpenie v živote človeka, Stanislav Kocka - vedúci MoS, zborový farár CZ ECAV Košice; Diakonia - služba kresťanom núdznym, Katarína Šoltésová - referát Zborovej diakonie ústredia ED ECAV Bratislava; Smrť ako záver pozemského života, Ján Bakalár - zborový farár CZ ECAV Prešov; Doprevádzanie zomierajúcich, Zuzana Kolárovská - bývalá riaditeľka ústredia ED ECAV Bratislava.

Celým týždňom nás sprevádzal brat farár Ľuboslav Beňo s manželkou sestrou farárkou Monikou Beňovou z CZ ECAV Rankovce. Ranné i večerné pobožnosti a Večeru Pánovu nám prislúžili bratia farári z okolitých cirkevných zborov. Naše vedomosti sme mohli ešte prehĺbiť prostredníctvom dvoch seminárov, ktoré sa niesli v duchu hlavnej témy. Mali sme sa možnosť oboznámiť aj s rómskou misiou, ktorú manželia Beňoví robia. Navštívili sme CZ Budimír, do ktorého sme boli pozvaní na misijné služby Božie.

Katarína Šoltésová a Ľuboslav Beňo počas diskusie

Nadviazali sme nové vzťahy a ešte viac utužili tie staré. Odchádzali sme povzbudení mocou Božieho slova a plní novej energie do ďalšej služby.

*Katarína Šoltésová
Referát Zborovej diakonie ÚED*

Pravé hodnoty

Wieder in Deutschland? (Opäť v Nemecku?) Tak s touto otázkou som sa stretávala každý rok, keď som prichádzala do Eisenbergu v rámci Letných aktivít organizovaných Evanjelicou diakoniou ECAV na Slovensku. Po štyroch rokoch, po štyroch letách v „mojom“ domove dôchodcov, som sa rozhodla prísť na celý rok.

Ivanka Mančuškova medzi svojimi starkými

Od septembra 2013 som súčasťou programu Freiwilliges Soziales Jahr (FSJ) – Dobrovoľnícky sociálny rok. A prečo na celý rok? Impulzom boli Letné aktivity. Po prvýkrát, keď som sem prišla,

do domova k starkým, bol to pre mňa šok. Nikdy predtým som sa nestretla s ľuďmi trpiacimi demenciou, ani s ľuďmi na vozíčku alebo s akýmkoľvek postihnutím. Prvé dni boli pre mňa neskutočne ťažké. Ale krôčik po krôčiku som sa naučila s týmito ľuďmi zaobchádzať a vytvárať si k nim bližší vzťah. Samozrejme, nie vždy to bolo ľahké. A dovoľím si povedať, najmä pri starých ľuďoch, ktorí trpia demenciou. Nie raz sa stalo, že mi začali bezdôvodne nadávať. V tej chvíli rozmýšľate, čo ste urobili zle, máte chuť ujsť a už sa nevrátiť. Ale po čase si na takéto občasné „úlety“ zvyknete, neberiete si to už tak k srdcu a rovnako rýchlo, ako aj starkí zabudnú na to, zabudnete aj vy. Každým rokom sa vzťahy so starkými prehlbovali, priateľstvá upevňovali a vždy som sa rada vracala na miesto, kde som na šesť týždňov zabúdala na stereotypný vysokoškolský celoročný zhon a uvedomovala si ozajstné hodnoty života. Priznám sa, že tu máte pocit akoby sa tu čas spomalil až zastavil. Nestresujú vás žiadne termíny, žiadne rýchle riešenia povinností...

Najdôležitejšie, čo tu musíte zobrať na vedomie je daný deň. Snažiť sa ho prežiť so starkými tak, akoby bol ich/váš posledný. Čo som sa tu ešte dôležité naučila je, že ku všetkému treba pristupovať s pokojom a rozvážne. Moja roztržitosť sa pribúdajúcim časom stáva minulosťou a dokážem riešiť situácie s chladnou hlavou bez zbytočného stresu či zmätkovania. Odpoveď na otázku, prečo som sa tu rozhodla stráviť celý rok, vlastne celkom nepoznám ani ja. Viem iba toľko, že som po štúdiu ešte nechcela nastúpiť do bežného „dospeláckeho“ života, chcela som zažiť dobrodružstvo, zlepšiť si nemčinu a hlavne to najdôležitejšie – pomáhať ľuďom.

Vedeli by ste si predstaviť lepšie miesto ako domov dôchodcov? Ja teda určite nie.

*Ivana Mančušková
dobrovoľníčka FSJ*

Cestou prevencie

Nízkoprahový klub pre deti a mládež Krok na Panenskej 25 v Bratislave realizuje projekty zamerané na primárnu prevenciu. Čo znamená nízkoprahový? Klub je "dostupný" pre všetkých. Znamená vstup bez financií, preukazov, registrácie. Je určený pre deti, ktoré trávia voľný čas živelne, na ulici, túlaním, alebo v nevhodnej partii. Každý môže prísť bez obmedzení a kedykoľvek odísť. Nerobíme rasové, konfesijné ani sociálne rozdiely. Dvere otvoríme jednotkárom

z gymnázia, ale aj lajdákam, skejťakom, grafitákam, rapperom a vyznávačom rôznorodého životného štýlu. Je alternatívou k rôznym plateným aktivitám a záujmovým krúžkom, ktoré sú pravidelne organizované. V klube majú možnosť slobodného výberu činnosti a pohybu. Spolupodieľajú sa na prípravách nových akcií, hier a sami ich plánujú.

Pri návšteve musia dodržiavať interné pravidlá. Pri ich porušení majú o b m e d z e n ý prístup do klubu, alebo obmedzené niektoré činnosti.

Diskusný kruh o fajčení

J e d n o u

z aktivít Kroku je od septembra 2013 realizácia projektu Cestou prevencie zameraného na bezpečný priestor pri trávení voľného času detí a mládeže. Finančne ho podporilo Ministerstvo vnútra SR. Deti sa môžu zapojiť najmä do spoločných hier, turnajov, seminárov, workshopov, kurzov sebaobrany, diskusných klubov, kreatívnych dielní, artterapie. Účastník sa môže zapojiť sám, alebo s kamarátmi, či so skupinou.

Projekt prispieva lepšie sa orientovať deťom v medziľudských vzťahoch. Pomáha im so vzdelávaním. Rozvíja a podporuje ich schopnosti, samostatnosť, kreativitu a sociálne vnímanie druhých. Zvyšuje ich informovanosť o návykových látkach. Preventívne diskusné kluby vytvárajú chránený priestor, kde sa deti môžu otvorene porozprávať a pýtať. Dospievajúca mládež si tak nachádza svoje miesto. A to je presne to, čo chýba vo veľkých mestách a anonymných sídliskách.

Maľovanie kameňov

*Eva Sokolová
koordinátorka v Kroku*

Aj my prinášame ľuďom nádej

Október je už tradične mesiacom úcty k starším. V tomto jesennom mesiaci sa konajú rôzne charitatívne podujatia, ktoré dávajú možnosť prezentovať sa organizáciám zameraným na pomoc ľuďom v núdzi. Medzi nimi má svoje miesto aj Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku.

Sprava Szilvia Buzalová, Jana Gasperová pri prezentovaní aktivít ED

Mestská časť Bratislava – Staré mesto pripravila po prvýkrát počas víkendu 11.– 13. októbra 2013 spomienkovú slávnosť pri príležitosti 100. výročia posvätenia Kostola sv. Alžbety – Modrého kostolíka v Bratislave. Počas trojdňového kultúrno-spoločenského podujatia sa v nedeľu 13. októbra 2013 konal Staromestský dobročinný trh sv. Alžbety.

Medzi organizácie, ktoré poskytujú sociálne služby dostala pozvanie aj Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku.

Ďalším jesenným humanitárnym projektom uznaným Organizáciou spojených národov v roku 1992 a ustanoveným každoročne na 17. októbra je Medzinárodný deň boja proti chudobe. V rámci neho zorganizovalo Fórum kresťanských inštitúcií už 8. ročník Veľtrhu sociálnych aktivít, ktorý sa aj tento rok uskutočnil v priestoroch Obchodného centra Galéria TESCO Lamač v Bratislave, kde dostali organizácie angažujúce sa v sociálno-charitatívnej oblasti možnosť predstaviť svoju činnosť širokej verejnosti.

V diakonickom stánku priblížili pracovníčky ústredia Evanjelickej diakonie – Szilvia Buzalová a Jana Gasperová prácu celej organizácie prostred-

Ján Gasper na Staromestskom dobročinnom trhu sv. Alžbety.

níctvom prezentačných materiálov, publikácií a výrobkov klientov zo zariadení pre seniorov, domovov sociálnych služieb a chránených dielní. Pozornosť pútali taktiež originálne výrobky detí z Nízkoprahového klubu pre deti a mládež Krok, ktorý sa nachádza na Panenskej ulici č. 25 v Bratislave. Veľký záujem prejavili okoloidúci aj o odborné poradenstvo ku poskytovaným sociálnym službám a ich dostupnosti.

Veríme, že takéto podujatia s humanitárnou myšlienkou sa stanú každoročnou tradíciou. Pre Evanjelickú diakoniú bude cťou, ak sa opäť ocitne v takej dobrej spoločnosti akou boli spomenuté organizácie.

Jana Gasperová

Referát Public relations a Fundraising ÚED

Memorandum mimovládnych organizácií

Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku podpísala memorandum o spolupráci pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí a katastrof na Slovensku. V priebehu roka 2013 sa partneri projektu najväčších mimovládnych organizácií Človek v ohrození, Človek v tísni, Slovenský Červený kríž, Slovenská katolícka charita, Gréckokatolícka charita, Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku, Asociácia samaritánov Slovenskej republiky, ADRA Slovensko a Tím krízovej intervencie Modrý Anjel dohodli na vytvorení spoločnej platformy pod

názvom Prijímacie, informačné a podporné centrum mimovládnych organizácií (RISC).

Partnerom tohto projektu organizácií, ktoré sa špecializujú na poskytovanie podpory na miestach mimoriadnych udalostí, krízových situácií na Slovensku, sa stalo Ministerstvo vnútra SR. Jedným z prioritných cieľov spolupráce s RISC ako kľúčového partnera, je nastaviť efektívny spôsob spolupráce medzi ministerstvom a mimovládnymi organizáciami pri poskytovaní psychosociálnej podpory obyvateľstvu zasiahnutému mimoriadnou situáciou. RISC bude plniť funkciu jednotného komunikačného bodu vo vzťahu k štátu, samospráve a obyvateľstvu zasiahnutému mimoriadnymi udalosťami, krízovou situáciou, bude koordinovať postup jednotlivých organizácií a prostredníctvom zdieľanej databázy viesť evidenciu dostupných síl a prostriedkov. Toto riešenie zásadným spôsobom zmení doterajší relatívne živelný spôsob poskytovania podpory a služieb, v ktorom okrem množstva nesporných pozitív dominovala neefektívna komunikácia, neskoro poskytovaná a málo adresná pomoc, slabo chránená pred zneužívaním zo strany prijímateľov, či naopak duplicitné poskytovanie spôsobené neexistenciou jednotnej koordinácie.

Veríme, že táto snaha o lepšiu spoluprácu a dobré meno jednotlivých organizácií budú mať možnosť zásadným spôsobom ovplyvňovať záchranný systém Slovenskej republiky a zvládanie krízových situácií. Tešíme sa, že ED sa podieľala na vzniku platformy a bude môcť aj jej prostredníctvom pomáhať ľuďom v ťažkých situáciách v duchu kresťanskej lásky k blížnemu.

Radoslav Gajdoš
Referát osobitnej pomoci ÚED

Domov bielych hláv

Domov bielych hláv je posledným z existujúcich objektov prvej slovenskej diakonie sociálneho diela sestier Márie a Kristíny Royových. Toto zariadenie bolo vybudované pred 80 - timi rokmi výnosom zbierky kresťanského ľudu Slovenska, Čiech, Sliezska, ale aj našich krajanov z Vojvodiny, Maďarska, Rumunska, ako aj podpory zahraničných darcov. Je to jediný objekt staroturianskej diakonie, ktorý zostal až podnes. Bol vybudovaný v ťažkom období ekonomickej krízy, ale pretrval aj totalitné

obdobia fašizmu a komunizmu. V ňom prežila posledné roky života sestra Kristína (zomrela v r. 1936). Domov poskytoval úkryt židovským deťom i starým ľuďom, ktorí mohli prežiť praktickú lásku spoločenstva sestier, ale ktorý aj posilňoval celé ekumenické kresťanské spoločenstvo, ktorému politickí odporcovia nevedeli zabrániť odkazu zo západnej steny: *AK BUDEŠ VERIŤ, UVIDIŠ SLÁVU BOŽIU.*

Ján Huba a Michal Slavka, známy znalec diela Royových

Účastníci slávnostných služieb Božích v chráme ECAV v Starej Turej si dňa 16. novembra 2013 pripomenuli nielen 80-te výročie otvorenia Domova bielych hláv, ale spoločne prejavili vďaka nebeskému Darcovi, ktorý cez sestry Royové tento kraj i celé Slovensko požehnal v duchovnej, kultúrnej, ako i sociálnej oblasti. Slávnostných služieb Božích sa okrem viacerých duchovných ECAV z regiónu Starej Turej zúčastnili aj hlavní predstavitelia menšinových cirkví Slovenska, ako sú Bratská jednota baptistov, Apoštolská cirkev, Cirkev bratská, ako aj Cirkev bratská z Českej republiky. Významným hosťom štátnej správy bol minister školstva SR Dušan Čaplovič a predstaviteľ miestnej samosprávy primátor Ján Kišš. Zvesťou Božieho slova poslúžil aj na Slovensku známy brat farár Stanislav Kaczmarczyk z Českého Těšína. V rámci služieb Božích vystúpil spojený spevokol viacerých cirkví, sprevádzaný inštrumentálnym orchestrom pod vedením majstra Ewalda Danela, ktorý prítomných obohatil viacerými piesňami z tvorby sestier Royových. Okrem kázne brata Kaczmarczyka, v rámci pozdravov hostí poslúžili minister Dušan Čaplovič,

zástupcovia cirkví, zástupca OZ Sluha (súčasného prevádzkovateľa Domova bielych hláv), ako aj riaditeľa Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku.

Po ukončení služieb Božích sa prítomní z kostola CZ ECAV presunuli do objektu Domova bielych hláv, v ktorom domáci zrealizovali stálu expozíciu zo života a diela sestier Royových a ktorej slávnostné otvorenie vykonali minister školstva Dušan Čaplovič, primátor mesta Stará Turá Ján Kišš, riaditeľ Reformaty Vladimír Daniš, riaditeľ OZ Sluha Peter Ferík a riaditeľ Evanjelickej diakonie Ján Huba.

Spevokoly pod vedením Ewalda Danela

Organizátori slávnosti pozvali na záver všetkých prítomných na pohostenie, v rámci ktorého si všetci mohli nielen vymeniť informácie, ale aj stráviť spolu príjemné spoločensvo.

Ján Huba
riaditeľ Evanjelickej diakonie

Zo života stredísk ED

Rozsvietené očka

Vo vianočnom čase SED Banská Bystrica Domov detí veľmi potešilo, že spolu s ďalšími dvomi vybranými detskými domovmi dostali pozvanie do Prezidentského paláca na mikulášsku slávnosť. Tejto vzácnnej udalosti sme sa zúčastnili 6. decembra 2013. Dostalo sa nám vreľého privítania od prezidenta Slovenskej republiky Ivana Gašparoviča a jeho manželky Silvie Gašparovičovej. Spolu s nimi nás vítal aj svätý Mikuláš.

Na začiatku vzácneho stretnutia prezidentský pár spolu s deťmi slávnostne rozsvietili vianočný stromček a tým aj vianočnú výzdobu celého Prezidentského paláca. Tak ako boli rozsvietené svetlá

Detský program pre prezidentský pár

na vianočnom stromčeku vo Veľkej sále a osvetlenie na Prezidentskom paláci, tak boli rozžiarené aj očka našich detí. S veľkým očakávaním privítali svätého Mikuláša, ktorý priniesol obrovské vrece darčiekov. Samozrejme, že deti netrpezlivo čakali, kedy ich svätý Mikuláš obdarí svojim mikulášskym prekvapením. Upierali zraky na vrece plné sladkostí, ale sladkú odmenu si museli zaslúžiť svojim vystúpením.

Za svoje výnimočné výkony deti boli odmenené sladkými darčekom, ktoré im spolu s prezidentským párom porozdával Mikuláš. Zároveň bol obdarovaný aj prezidentský manželský pár a to vlastnoručne vyrobenými darčekom, ktoré priniesli deti z každého detského domova.

My na Mikuláša v Prezidentskom paláci

Všetci sme mali z tohto dňa neopísateľný zážitok, ktorý bude dlho rezonovať v našich myšliach a dušiach. Po skončení mikulášskej slávnosti sa pán prezident s manželkou venovali deťom. Túto výnimočnú adventnú atmosféru zachytili objektívy fotoaparátov. Z tohto milého večera sme si odniesli domov množstvo nezabudnuteľných zážitkov, na ktoré budeme všetci ešte veľmi dlho spomínať.

Luboslava Reištetterová
poverená riaditeľka Domova detí Banská Bystrica

Snoezelen

Snoezelen, ako sa multisenzorická miestnosť zvykne označovať, je formou psychomotorickej rehabilitácie.

Ide o pomerne novú netradičnú formu práce s ľuďmi s postihnutím. Pomôcť im si vyžaduje usporiadať prostredie pre nich zmysluplným spôsobom. Práve Snoezelen poskytuje príležitosť na prekonávanie týchto prekážok. Jeho podstatou je poskytnúť jednotlivcovi čas, priestor a príležitosť užiť si prostredie vlastným tempom a spôsobom.

Prostredníctvom projektu sa aj na našej škole podarilo zrealizovať Snoezelen miestnosť.

Miestnosť je špeciálne navrhnutá tak, aby podnecovala zmysly využívaním rôznych svetelných efektov, farieb, zvukov, hudby, vibrácií, polohovania a bazálnej stimulácie, vône a kombinácií materiálov príjemných na dotyk.

Vybavenie Snoezelen umožňuje žiakom v pokojnej, uvoľnenej a príjemnej atmosfére sa nielen vzájomne spoznávať, komunikovať a získavať nové skúsenosti, ale aj oddýchnuť si a zrelaxovať.

Na podporu *zrakového vnímania* pre žiakov so zvyškami zraku je miestnosť vybavená svetelnými telesami, ktoré sú u žiakov zároveň najobľúbenejšie - kútik s optickými vláknami, špeciálnym osvetlením vytvorená hviezdna obloha, vodným stĺpom s bublinkami a rybičkami, ktorý mení farbu, soľnou lampou. *Sluchové vnímanie* podnecuje relaxačná hudba, zvuky prírody, žiaci často vyhľadávajú piano matrac, ktorý vytvára veľkú variáciu zvukov, keď po ňom žiaci chodia. Aromatické lampy a vonné oleje stimulujúce *čuchové zmysly*. Na rozvoj *hmatového vnímania* žiaci využívajú dotykovú stenu, kde spoznávajú rôzne druhy povrchov a zároveň si môžu zahrať „zvukové pexeso“.

Na uvedomenie si ich vlastného tela využívajú polohovacie vaky, závesné hniezdo, ale najobľúbenejšou je vibračná vodná posteľ s reproduktormi. Pokojnú atmosféru a relaxáciu dopĺňajú plyšový senzorický dinosaur, maňušky a farebné vibrujúce vankúšiky.

Vykonávanie každodenných činností je pre ľudí s postihnutím obzvlášť náročné, vzdelávanie nevnímajú. Pre hluchoslepé deti s viacnásobným postihnutím je proces učenia sa ešte náročnejší.

Podpora zrakového vnímania

Práve prostredníctvom terapií v multisenzorickej miestnosti chceme našim žiakom nielen zjednodušiť a uľahčiť získavanie nových vedomostí, ale hlavne poskytnúť nádherné neobvyklé zmyslové zážitky a maximálne potešenie z aktivít. Naši žiaci sa v miestnosti cítia príjemne a uvoľnene, preto si dovoľím tvrdiť, že je to jedna z najradostnejších a najpríjemnejších terapií v našej škole.

Jana Angušová
 triedna učiteľka Evanjelickej spojenej školy internátnej Červenica

Sme tu aj pre maličkých

Stredisko evanjelickej diakonie – Detské opatrovateľské centrum Vladimíra Roya sídli v areáli cirkevného zboru ECAV v Púchove. Počas týždňa sa staráme o deti vo veku 1 až 3 rokov života. Tieto mladé rodiny službu diakonie vnímajú ako pomoc, pretože mamičky musia nastúpiť do zamestnania.

V súčasnosti poskytujeme starostlivosť desiatim zapísaným deťom. Veľmi oddane a profesionálne sa o nám zverené deti starajú dve detské sestry, Jarka a Janka. Rodičom pomáhajú svojimi dobrými radami, deti učia novým zručnostiam, hrám, piesňam, pestujú správne hygienické a stravovacie návyky. Sú mimoriadne láskavé a deti ich milujú.

Počas prázdnin a osobného voľna sa deťom prichádza venovať dobrovoľníčka Lenka. Tá prináša kamarátsky pohľad, novú zábavu a hry. Je veľmi šikovná, pomáha pri bežných denných činnostiach, pri prechádzkach, ukladaní detí na spánok.

Mimoriadnej obľube sa teší náš jediný muž v stredisku, ktorého deti nevolajú inak ako ujo Ivan. Ivan Pajtáš je pravidelným návštevníkom služieb Božích a deťom priváza stravu, prípadne opraví drobné závady.

Deti pri dopoludňajších hrách

Nad celým Detským centrom bdie pani riaditeľka Elena Behrová. Aj profesionálne sa venuje práci v sociálnych službách. Pán Boh ju obdaril neochvejnou aktivitou, krásnou veľkou rodinou a radosťou zo služby pre ľudí.

Milí priatelia, verím, že najväčší podiel na službe tohto diakonického strediska má Trojjediný Pán Boh. On nad nami bdie, požehnáva všetku službu, konanú na Jeho česť a slávu. Keď „k nám“ prichádzate, váš pohľad spočinie na kríži. Upriamte svoj zrak práve na tento kríž, ktorý hovorí o viere, nádeji, láske, o ceste, ktorou je Pán Ježiš Kristus.

*Lenka Rišiaňová
ev.a.v. farárka CZ ECAV Púchov*

Čo sme robili v októbri

Stredisko evanjelickej diakonie v Hontianskych Moravciach v spolupráci s Regionálnym úradom Verejného zdravotníctva (RÚVZ) vo Zvolene pravidelne organizuje spoločné akcie zamerané na kvalitu života ľudí vo vyššom veku. Tento mesiac sme otvorili spoločne s pracovníčkami RÚVZ, ktoré sa prihovarili príspevkom k medzinárodnému dňu seniorov a o tom, ako je dôležité zdravo žiť počas celého života. Individuálne každému klientovi

odmerali krvný tlak, cholesterol a dali pár dobrých rád o správnej životospráve.

Zdravie je pre všetkých veľmi dôležité a k tomu prispieva aj psychická pohoda, ktorú u nás často pomáhajú dosiahnuť deti zo Základnej školy. Ako aj po minulé roky aj teraz si pripravili pre našich klientov veľmi milý program a pozvali nás do školy.

Zo Základnej umeleckej školy v Dudinciach si deti zasa pripravili program, s ktorým nás navštívili a zanechali v nás veľký umelecký zážitok. Vyrobili drobné darčeky, ktoré potešili srdcia aj tých, ktorí sa pre zdravotný stav nemohli vystúpenia zúčastniť.

Vystúpenie mladých umelcov

Dni sa nám pomaly začínajú skracovať a počasie sa ochladzuje, listy padajú, dni počas ktorých je príjemne teplo je už stále menej a preto sme využili posledné lúče slnka, aby sme si spríjemnili náš život v zariadení. Klienti sa sami rozhodli, že upracujú okolie, vyhrabú suché listy a upravia záhon. Bolo to veľmi spontánne rozhodnutie a postupne sa k „brigádnikom“ pridávali ďalší klienti aj zamestnanci až sme sa pristihli pri tom, že každý kto môže je vonku s hrabličkami, metlou alebo motykou. Práca nám išla od ruky a spoločne sme dokázali urobiť kus práce, ktorá nás potešila. A o to ide. Robiť veci tak ako to vieme, vládžeme a hlavne, aby sme z nich mali radosť. A tú sme naozaj mali. S Božou pomocou sme prežili spoločne pekné chvíle a tešíme sa na ďalšie dni.

*Jana Bruanuerová
riaditeľka SED H. Moravce*

Zábava po našom

Keď zo Strediska ED Domov sociálnych služieb riaditeľka Alžbeta Kontárová prijala ponuku na vystúpenie od speváčky Anity, netušila, aký veľký ohlas bude mať toto rozhodnutie.

Anita je mladá speváčka z juhu Maďarska, z mesta Szentes. Do zariadenia prišla v jedno horúce, júlové predpoludnie. Na naše pozvanie si vystúpenie prišli pozrieť aj klienti zo Zariadenia pre seniorov Dolné Saliby. Zábava sa rozprúdila hneď po prvej pesničke. Mobilní klienti si zatancovali i zaspievali, ostatní im do taktu tleskali, a pritom im hrali ohníky radosti v očiach. Klientke Anne Románovej, ktorá o pár dní oslávila krásne okrúhle 90-tiny, Anita zaspievala pieseň, ktorú si jubilatka vybrala. Zároveň jej popriala pevné zdravie a veľa pekných chvíľ strávených v tejto „veľkej rodine“.

Toto vystúpenie sa páčilo nielen jubilatke, ale i našim klientom a pozvaným hosťom, ktorí pri rezkej hudbe zabudli na starosti a bolesti, i na strastiplné dni, ktoré život prináša.

Anita a jej pieseň venovaná jubilatke

Speváčka roztancovala celú spoločnosť

Aj všedný deň sa môže zrazu premeniť na deň sviatočný, keď pookreje srdce človeka, a teda nemusí sa čakať na vhodnú príležitosť alebo na sviatok.

Dobrá hudba je balzomom na dušu človeka. Akcia, ktorá je spontánna, je vždy najlepší!

Anna Vasasova
sociálna pracovníčka SED Horné Saliby

Dvojnásobná slávnosť Diakonie na strednom Považí

23. nedeľa po svätej Trojici - 3. novembra 2013, veriaci z CZ ECAV Považská Bystrica a jeho širokého okolia prežívali dvojnásobnú slávnosť. Zhromaždili sa do zrekonštruovaných priestorov Zborového domu s kostolom na slávnostné služby Božie, v rámci ktorých bola odovzdaná Zriaďovacia listina nového denného stacionára SED Považská Bystrica. Zároveň si pri tejto príležitosti pripomenuli a oslávili 10. výročie posviacky a otvorenia Domova sociálnych služieb - SED Košeca.

Bohoslužobné zhromaždenie

Zborová poddozorkyňa Ľubica Juríčková v úvode slávnostných služieb Božích privítala vzácných hostí. Mohutný spev bohoslužobného zhromaždenia bol doprevádzaný organom, sláčikovými nástrojmi hudobníkov z Piešťan a Považskej Bystrice. Program služieb Božích, obohatili spevokoly z CZ ECAV Podlužany a zo Slovenského zboru ECAV v Prahe.

Celé bohoslužby sa niesli v znamení vďaky za Božiu milosť, vznešené dielo, ktoré Pán Boh počas desiatich rokov prevádzky SED Košeca požehnával. Slávnostný kazateľ, dôstojný brat biskup Slavomír Sabol, založil kázeň slova Božieho na text apoštola Pavla, ktorý v liste Rímskym píše: *My, silní, povinní sme teda znášať slabosti nevládnych, a nie v sebe mať záľubu. Každý z nás nech myslí na svojho blížneho, aby mu to bolo na dobro, na budovanie.* R 15, 1-2. Po zvesti Božieho slova nasledovali modlitby vďaky kňazov i pracovníkov diakonie za Božiu milosť do ďalších

rokov práce v SED Košeca i v novozriadenom diakonickom stacionári SED Považská Bystrica.

Riaditeľ ED Ján Huba odovzdal Poverovaciu listinu k zriadeniu denného diakonického stacionára. Riaditeľ SED Košeca Marcel Breče pri tejto príležitosti odovzdal ďakovné listy pracovníkom SED Košeca, ktorí v tomto zariadení pracujú už od jeho začiatkov. Vzácny hosť z Lutherovho mesta Wittenbergu, farár J. Hillger, odovzdal osobné ocenenia správcovi SED Košeca Lubomírovi Marcinovi ako aj riaditeľovi strediska Marcelovi Breče – zlaté diakonické kríže. Rovnako odovzdal strieborné diakonické kríže vrchnej sestre Anne Kušnírovej a najdlhšie pracujúcim zamestnancom SED Košeca.

Vzácní hostia odovzdali srdečné pozdravy, čestné uznanie, diplomy pre SED Košeca za dlhoročnú vzájomnú spoluprácu.

Pred záverečnou liturgiou si bohoslužobné zhromaždenie modlitbou a hudobnou skladbou uctilo požehnanú pamiatku mladej spolupracovníčky košeckej diakonie Janky Galanskej pri 10. výročí jej tragického skonu. Na záver služieb Božích sa niesla kostolom a zborovými priestormi hymnická pieseň SED Košeca – Tisíce svetov, ktorú krátko pred svojou smrťou zložil už zvečnený ev. kňaz – básnik Milan Kraus, dožívajúci jeseň života so svojou manželkou v SED Košeca.

Sprava Erika Sukovská, Lubomír Marcina, J. Hillger

Veríme, že tak, ako Pán Boh viedol a požehnával obetavú službu v SED Košeca počas celých desiatich rokov, aj v novom SED Považská Bystrica bude prítomný, aby pri všetkých obetiach, práci a službe bol oslávený Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, v zmysle slov apoštola Pavla Galatským 6, 2: *Jedni druhých bremená znášajte a tak naplníte zákon Kristov.*

*Lubomír Marcina
správca SED Košeca*

Vzájomná pomoc

Z milosti Božej sa naša obyvateľka strediska ED v Kšinnnej Anička Benžová dožila 1. septembra 2013 krásnych 80tych narodenín. Stredisko jej prichystalo veľmi peknú oslavu. Počas spoločného posedenia v zborovej miestnosti sme našej jubilantke blahoželali a spievali. Šťastie, radosť a pokoj v duši nebola len na tvári Aničky, ale aj na tvárach ostatných klientov i nás - zamestnancov.

Anička v kruhu svojej druhej rodiny

Naši klienti nie sú len tými, ktorí pomoc potrebujú, ale aj tými, ktorí pomoc ponúkajú, resp. ponúkali. Pred pár rokmi takúto pomoc ponúkla aj pani Anička. S veľkou ochotou a radosťou reagovala na výzvu a prosbu vtedajšej riaditeľky ED - Zuzany Kolárovskej - podporiť vzniknuté strediská. Sme veľmi radi, že si vybrala práve naše stredisko, ktoré sa rozhodla podporovať v období, keď jej ešte sily stačili. Svojou angažovanosťou pomáhala a prispievala do chodu nášho strediska aj v spolupráci s CZ ECAV Bratislava - Rača a s CZ ECAV Senica. Organizovala zbierky finančné, potravín i šatstva. Oslovila firmu Palma Tumis a sprostredkovala sponzorské dary, ktoré sme dostávali niekoľko rokov. S pribúdajúcim vekom sa jej zdravotný stav výrazne zhoršoval a sama začala potrebovať neustálu zdravotnú starostlivosť, keďže nemala pri sebe nikoho, kto by sa o ňu postaral. Odvtedy sme to my, stredisko ED Kšinná, ktorí sme jej potrebnú pomoc poskytli.

Svoj druhý domov našla v našom zariadení, a tým sa jej splnilo aj jej pranie - prežiť starobu práve na tom mieste, ktoré si pred rokmi ona vybrala podporovať.

Verš z knihy Prísloví 11,1: *Púšťaj svoj chlieb po vode, lebo po mnohých dňoch ho nájdeš* veľmi vystihuje život našej Aničky. Sme radi, že ju máme a do ďalších rokov života jej vyprosujeme Božie požehnanie.

*Marta Hrubá
sociálna pracovníčka SED Kšinná*

Sviatok je u nás každý deň

Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb SED v Trnave má za sebou bohatý a úspešný rok. Veľmi sa nám osvedčila interakcia mladých posilnutých v stacionári a našich starkých. Hrajú sa spolu, mladí im nosia desiaty, pomáhajú pri základných činnostiach.

Mimoriadna slávnosť bola u nás 20. mája. Pripomenuli sme si 7. výročie založenia Domova dôchodcov. Terasa a záhrada nášho Domova sa zaplnili. Bol to sviatok, ako sa patrí.

Na slávnostné služby Božie prijal pozvanie generálny biskup ECAV na Slovensku Miloš Klátik, ktorý bol zároveň aj slávnostným kazateľom. Jeho kázňové slová zanechali na nás všetkých hlboké duchovné zážitky a dojmy.

Miloš Klátik, generálny biskup ECAV na Slovensku

Po duchovnom občerstvení nasledovalo aj to telesné v podobe riadnej veselici a chutného občerstvenia.

Posilnení duchovným chlebom, naplnení Božou láskou a energiou pokračujeme v opatrovaní našich starkých. Vytvárame pre nich pocit ozajstného domova, bezpečia, kde dominuje úcta, priateľské slovo a láska. Preto je u nás sviatok každý deň.

*Jozef Šustek
Public relations SED Trnava*

Srdce na dlani

Zrelý vek človeka sa často pri-rovnáva k obrazu jesene, ktorou vrcholí čas leta – čas rastu a dozrievania. Všetko už pominulo – detstvo i mladosť a zostáva starnutie. Avšak aj tento čas môže byť pekným a požehnaným. Ak sa v ňom objavujú záblesky pochopenia, porozumenia, lásky a prijatia.

Sladké potešenie

Aj v našom zariadení SED Prameň Slatina nad Bebravou majú klienti čas a priestor prežívať veľa príjemných a hrejivých chvíľ. Jednou z nich bolo požehnané stretnutie v októbri pri príležitosti mesačného úcty k starším, keď sa stretlo v prvom roku fungovania SED Prameň takmer 30 seniorov.

Prítomní domáci a hostia

Pozvanie prijal aj katolícky kňaz miestnej farnosti Milan Jánoš. Na úvod sa so zborovou farárkou všetci pozvaní zamýšľali nad obdobím staroby. Pri tejto príležitosti ich tiež informovala o novovzniknutom zariadení v tomto bánoveckom regióne ako novej možnosti sociálnej starostlivosti o seniorov.

Prítomných seniorov – okrem stálych klientov SED – potešili svojim vystúpením deti miestnej Materskej školy, ktoré všetkým prítomným odovzdali milý darček – slnečnicové kvety, ktoré samé vyrobili.

Po programe sme zotrvali pri občerstvení v milom vzájomnom spoločenstve plnom rozhovorov a mnohých spomienok. Domov odchádzali s príjemným pocitom v duši a medovníkovým srdcom s logom Evanjelickej diakonie vo svojich dlaniach.

Martina Tlkancová
ev.a.v. farárka CZ ECAV Slatina nad Bebravou

Vďaka

*Aj keď šediny zobia dnes už hlavu moju,
mám každý deň nádej, že ani v tomto čase mi Pane,
neodoprieš mi milosť svoju.*

*Viem, že i v požehnanom veku života
vzácnny ja pre Teba som,
hoc mnohokrát sprevádza ma už len horkosť staroby,
bolesť tela, chlebom dňa mi je ston.*

*Ďakujem za ľudí, ktorí službu lásky konajú
a zásluhy svoje k tomu nepočítajú.*

*Nad požehnanie Tvoje nič väčšie nie je,
ja dávam Ti cele svoj život – srdce svoje.*

Martina Tlkancová

Projekt „Poslání Pečovat“

Z iniciatívy spoločnosti SCA Hygiene Products prebiehal od mája 2013 tretí ročník projektu s názvom *Poslání pečovat*. Do projektu, ktorý mal dve kategórie: 1. *Príbeh za rok 2013*, 2. *Inovatívny projekt za rok 2013* sa zapojili oslovené organizácie a zariadenia sociálnych služieb zo Slovenskej a Českej republiky. Odborná porota nominovala tri príbehy a jeden projekt zo slovenských a tiež z českých príspevkov, ktoré boli dňa 27.09. 2013 počas slávnostného večera v Brne prezentované a ocenené.

Pozvanie zúčastniť sa prijalo aj naše zariadenie Domu Dobrého Pastiera v Sučanoch. Príbeh s názvom *Obyčajne neobyčajný príbeh jednej z nás* o pani Anne, ktorá už 20 rokov statočne bojuje na lôžku so svojim ochorením skleróza multiplex zaujal porotu a bol vybraný ako jeden z troch za Slovenskú republiku. Gala večera sa zúčastnila Monika Kalafutová a Viera Masničáková. Potešila vecná cena (kávovar pre zariadenie), ale hlavne krásny večer plný príbehov, ľudí, ktorí s nadšením slúžia svojim klientom a každodenne im obetavo vytvárajú prostredie hrejivého domova.

Neobyčajná Anna

Gala večera sa zúčastnili druhá z'ava Viera Masničáková, vedľa nej Monika Kalafutová

A prečo práve pani Anna? Krátky úryvok z príbehu napovie...

„Dokáže sa tešiť z maličkostí, vie byť vďačná za každú službu. Vychutnáva a prijíma život taký aký je. Uvedomuje si, že je to vlastne len krátky okamih medzi prvým nádychom a posledným výdychom. Okamih plný radosti a starosti, chýb a omylov, ale aj napriek tomu sa dá prežiť dôstojne a naplno. A tým nás posúva ďalej nielen pracovne, ale hlavne v osobnom živote. I keď sa stretávame s podobnými osudmi a príbehmi ľudí, či v práci alebo vo svojom okolí, prežívať ho, byť jeho súčasťou a nechať ho vplývať na náš život je čosi neobyčajné.“

Monika Kalafutová
sociálna pracovníčka SED Sučany

Uľahčujeme život seniorom

Jedno zo základných želaní starších ľudí je: *aby som nebol na obtiaž mojej rodine*. Kto nahradí starostlivosť o týchto ľudí? Teší ma, že čiastočnú odpoveď na pozitívne riešenie tohto vážneho sociálneho javu súčasnosti dáva aj starostlivosť zariadenia Strediska Evanjelickej Diakonie – Domov sociálnych služieb vo Vranove nad Topľou.

Návšteva dištriktuálnych biskupov ECAV v SED Vranov nad Topľou

Nie sú to len prijímatelia sociálnych služieb v dennom stacionári, ale aj tí, ktorým pomáha naša banka zdravotníckych pomôcok. Polohovateľné postele, invalidné vozíky, pomôcky pri chodení – rolátory a iné, zapožičiavame všetkým, ktorí o to požiadajú, jednoducho na ekumenickom základe.

Odmenou pre nás je konštatovanie najbližšej rodiny o nesmiernej pomoci pri náročnej práci najmä ležiacich seniorov. Poďakovanie sa prejavuje aj milodarmi, ktoré využívame na ďalšiu modernizáciu našej pomoci.

Sestry z našej zborovej diakonie často prichádzajú, aby najmä duchovne posilnili v ťažkých chvíľach našich osamelých dôchodcov. Je to jedna z ďalších činností, s ktorou v stredisku pomáhame prekonať dni beznádeje a samoty. Kolobeh všedných dní

spestrujú aj vzácni hostia, ktorých povzbudivé a láskavé slová neraz vyčaria úsmev na tvári, či prinesú spokojnosť na duši.

Zo zariadenia sa ozýva spev duchovných piesní, modlitby, príhovory, ale aj príjemné posekanie naplnené ručnými prácami, či besedami o tom, ako zmysluplne prežiť dni staroby spojené svierou a pokorou.

Duchovné stíšenie

Naša činnosť

Jozef Švarbalík
riaditeľ SED Vranov nad Topľou

Diakonia.sk

Časopis Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku. Vydáva Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku. Šéfredaktor Ing. Ján Huba. Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku, Palisády 46, 811 06 Bratislava, IČO: 17327181. E - mail: diakonia@diakonia.sk, Http:www.diakonia.sk, 02/5441 7498. Vychádza 4x ročne. Registračné číslo: 3640/09. Časopis je bezplatný. Jeho vydávanie môžete podporiť formou Tlačového fondu ED, na číslo účtu: 584759183/7500 ČSOB, a.s. Bratislava, Variabilný symbol 8811. Príspevky a fotografie do časopisu zasielajte na poštovú adresu: Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku, P. O. Box 82, 814 99 Bratislava, alebo e-mailom: media@diakonia.sk

**Evanjelická
diakonia**